

Moravskou cestou

Zima 2021

Bílá Lhota • Bouzov • Červenka • Dubčany • Haňovice • Horka nad Moravou • Cholina • Křelov-Břuchotín • Liboš • Litovel • Luká • Měrotín • Mladeč • Náklo • Přovice • Příkazy • Skrbeň • Slavětín • Strukov • Střeň • Štěpánov • Vilémov

Milí přátelé!

Zdál se mi takový sen. Měla jsem mapu i kompas, ale kormidlo, které jsem pevně svírala, vůbec tu loď neřídilo. Její směr určoval někdo úplně jiný. Moře bylo rozbourané a ve mně se mísily pocity beznaděje s otázkami po smyslu veškerého mého snažení. A pak přišel záblesk světla a probuzení... Nebudu lhát. Tohle se mi nezdálo, tohle jsem si vymyslela, když jsem hledala oslí můstek pro situaci, která by se podobala našemu snažení v době koronavirové pandemie, jež nás všechny i v roce 2021 těžce zasáhla. A jaký byl ten náš rok? Tady je rekapitulace.

Od roku 2016 jsme rozdělili přes 96 milionů!

V roce 2021 končíme se strategií komunitně vedeného místního rozvoje, kterou znáte pod názvem Demě furt dopřed a necofnem... Bylo to náročné, ale zároveň velmi úspěšné. MAS vybrala v programovém období let 2016 až 2020 k realizaci celkem 127 projektů ve čtyřech operačních programech a 17 výzvách. Mezi obce, neziskové i církevní organizace, školská zařízení nebo podnikatele rozdělila celkem 96 490 201 korun. Více si o tom přečtete na dalších stránkách zpravodaje.

Starostové řekli, co chtějí

To ovšem není vše. Od září máme schválenou koncepční část nové strategie 2021+. V době, kdy píšu tyto řádky, plánujeme aktivity, kterými ji naplníme. Pomohly nám k tomu velmi i procházky se starosty po regionu, kteří nám řekli, co chtějí. Díky záměrům, jimiž nás přímo zahltili, máme nyní spoustu nápadů, jak je uskutečnit.

Zájem byl rekordní!

V letech 2020 a 2021 jsme poprvé vyhlásili v Programu rozvoje venkova novou fici zaměřenou na základní služby a obnovu vesnic ve venkovských oblastech. Okruh žadatelů se tak rozšířil a o dotaci mohly požádat také obce, školy a neziskové organizace. Zájem byl rekordní!

A jak se daří spolupráci se školami?

S Místními akčními plány vzdělávání II se pohybujeme po celém území MAS. Pomáháme školám ve společných a sdílených aktivitách, jakými jsou exkurze, školení a další vzdělávací akce. Děti už dnes pracují se zábavnou prvkou, k propagaci knížky jsme vydali i tematické omalovánky. Školám jsme rovněž zakoupili učebnice hanáčtiny. Pokračujeme v oblíbených aktivitách ve spolupráci s olomouckým Sdružením D a nadále nabízíme služby skvělého rodilého mluvčího a angličtináře Navota Laufera.

Na dvojku navazuje trojka

I tady pandemie zbrzdila a omezila téměř všechny plánované aktivity. Projekt MAP II končí k poslednímu dni roku 2021 a bezprostředně na něj navazuje MAP III. Začínáme hned v lednu 2022. Jeho koncepci nastínila schůzka pracovních skupin, která se konala koncem října. Školy mají zájem především o sdílení zkušeností, exkurze, odborné krabice do škol apod. A my jim rádi vyjdeme vstříc a budeme se těšit na spolupráci.

Došlápli jsme si na neziskovky

Pokoušíme se povzbudit k pořádání projektových dnů pro děti také sdružení rodičů a přátel škol, která jsou neziskovými organizacemi. Spolupráci na přípravě nabízí MAS už delší dobu. Jak to funguje? Při splnění urči-

tých podmínek proplatíme neziskovkám náklady na realizaci. Téma projektových dnů přitom bývá velmi pestrá. Děti se seznamují na různých místech a od různých lidí se zajímají o hudbu, chovatelství, archeologii a mnohými dalšími. Jak by se vám líbila třeba historická řemesla či knihtisk a dílny na fortové pevnosti v Křelově?

Šantovské trhy pomohly s propagací regionálních produktů

A opět budu spílat pandemii, která mohla i tentokrát za zrušení Tvarůžkového festivalu v Olomouci. Díky Šantovským trhům se stánky regionálních produktů jsme ale myslím propagaci regionálního značení docela hezky podpořili a zvládli. A snad i v budoucnu vynahradíme výrobcům a veřejnosti to, o čem jsem nucený lockdown připravit.

A zase jsme certifikovali

Certifikace dalších značkových produktů Haná regionální produkt se konala na jaře a online. Přibýlo pět úspěšných nových zájemců o značku. V listopadu jsme se konečně sešli na živo, a to na fortové pevnosti v Křelově. Na tradičním setkání nechyběly ochutnávky specialit, akce byla spojena s prohlídkou pevnosti a muzea, pro účastníky bylo připraveno také školení o Facebooku, Instagramu a přednáška o dotačních možnostech a příležitostech pro nové programovací období.

Co plánujeme v příštím roce?

Chystáme se vyhlásit výzvu v rámci přechodného období z Programu rozvoje venkova. K rozdělení bude zhruba 4,5 milionu korun. Tak sledujte naše webové stránky www.moravska-cesta.cz, také facebook, čtěte naše tiskové zprávy, které vám posíláme. A nezapomeňte, že jsme tady pro vás.

Přejeme vám...

Milí přátelé, jako každý rok vám v tomto čase a na tomto místě za celý náš tým přeji krásné Vánoce a šťastný a úspěšný nový rok.

Ať se vám všechno a ve všem daří. Buďte zdraví!

Julie Zendulková,
předsedkyně MAS Moravská cesta

EVROPSKÁ UNIE
Evropský fond pro regionální rozvoj
Integrovaný regionální operační program

MINISTERSTVO
PRO MÍSTNÍ
ROZVOJ ČR

Skončila strategie Deme furt dopředô a necófnem... A začíná nová!

Celkem 96 490 201 korun rozdělila MAS mezi obce, neziskové i církevní organizace, školská zařízení nebo podnikatele v rámci strategie komunitně vedeného místního rozvoje, kterou znáte pod názvem Demé furt dopředô a necófnem... V roce 2021 tato strategie končí a navazuje na ni nová, která se jmenuje Necóflê smê, podmê estê dál... Podle ní se bude region vyvíjet a rozvíjet v následujících sedmi letech, tedy až do roku 2027. Ale nepředbíhejme.

Jaké bylo programové období let 2016 až 2020?

Náročné, ale zároveň velmi úspěšné. MAS vybrala k realizaci celkem 127 projektů ve čtyřech operačních programech a 17 výzvách.

A teď podrobněji

Strategii Demé furt dopředô a necófnem... schválilo Ministerstvo pro místní rozvoj 1. listopadu 2016. Ještě v téže roce vyhlásila MAS první výzvy.

Průběžně se pak vyhlášovaly další výzvy ve všech operačních programech (OP): Integrovaném regionálním operačním programu (podpora školství, podpora sociálních služeb a komunitních center a podpora bezpečnosti dopravy včetně výstavby a rekonstrukce cyklostezek), OP Životní prostředí (podpora sídelní zeleně, ÚSES, výsadba dřevin na nelesní půdě), OP Zaměstnanost (podpora prarodinných opatření, podpora sociálních služeb a komunitních center, pod-

pora zaměstnanosti), v neposlední řadě také v Programu rozvoje venkova.

Co se realizovalo?

Finanční podporu získali pořadatelé příměstských táborů, projekty na poskytování nových sociálních služeb, jež zahrnovaly i neformální péči a založení komunitního centra, došlo k rekonstrukci několika chodníků, přičemž obnova se týkala i zastávek a dalšího doplňujícího inventáře, také k rekonstrukci cyklostezek. Několik projektů se realizovalo i ve školách, ve kterých se rekonstruovaly odborné učebny, do nich se nakupovalo i nové vybavení, to vše s cílem zkvalitnit výuku a zajistit bezbariérovost. A nezapomnělo se ani na životní prostředí, díky čemuž vzniklo nové lokální biocentrum a vysadila se historická alej.

Když si to shrneme...

V období let 2016–2020 vyhlásila MAS Moravská cesta celkem 17 výzev ve čtyřech operačních programech a vybrala 127 projektů k realizaci v celkové výši dotace 96 490 201 Kč.

Město Litovel – revitalizace historické aleje z Litovle na Nové Zámky (1. výzva MAS Moravská cesta – OPŽP – Výsadby dřevin, rok 2017)

Přístavba dvou učeben v ZŠ Skrbeň (2. výzva IROP – Podpora školství v regionu MAS Moravská cesta, rok 2017)

ZŠ Jungmannova Litovel – rekonstrukce odborných učeben (2. výzva IROP – Podpora školství v regionu MAS Moravská cesta, rok 2017)

Obec Strukov – chodník podél silnice II/446 (1. výzva IROP – Zvýšení bezpečnosti dopravy, oprava a výstavba cyklostezek, rok 2017)

Obec Dubčany – rekonstrukce místních komunikací v obci Dubčany (1. výzva IROP – Zvýšení bezpečnosti dopravy, oprava a výstavba cyklostezek, rok 2017)

OPERAČNÍ PROGRAM	Počet výzev	Počet projektů	Celková výše dotace
IROP	4	21	45 356 923,33
OPZ	6	14	19 225 496,18
PRV	5	90	28 172 066,00 Kč
OP ŽP	3	2	3 735 715,21 Kč
CELKEM	18	127	96 490 201 Kč

Program rozvoje venkova: 90 projektů za více než 28 milionů

Pérevéčko se slangově říká oblíbenému Programu rozvoje venkova, jenž spravuje Státní zemědělský intervenční fond. Místní akční skupiny v něm vyhláší výzvy, díky kterým mohou uskutečnit menší projekty drobní podnikatelé v území. MAS Moravská cesta pro ně vyhlásila celkem šest výzev. V roce 2020 dostaly šanci i neziskové organizace, obce a školy, neboť program se rozšířil o tzv. článek 20 (ve výzvě PRV se jedná o fichi č. 8 – Základní služby a obnova vesnic ve venkovských oblastech). Zájem byl veliký, což dokládá počet přijatých projektů a celková částka součtu jednotlivých dotací.

Takže kolik?

Celkem se už podařilo zrealizovat nebo se realizuje 90 projektů s celkovou výší dotace 28 172 066 Kč. Seznam veškerých přijatých a realizovaných projektů naleznete na webových stránkách MAS Moravská cesta: <http://www.moravska-cesta.cz/vyzvy-prv1/>.

Spolkovna s.r.o. – Litovelská kavárna, čokoládovna a pekárna

Stalagmit a.s. – novostavba rybářského a informačního centra Sobáčov – VYBAVENÍ

Inlife Morava s.r.o. – nákup vozidla kategorie N1

I nová strategie zahrnuje všechny potřeby regionu

V roce 2021 oslavila MAS Moravská cesta patnáctileté výročí od svého založení. A u příležitosti oslav u Sobáčovského rybníka došlo i k odsouhlasení koncepční části strategie Necoflé smě, podmě ještě dál... pro příští programovací období. V kanceláři MAS si pak zakroužkovali jako den definitivního schválení pondělí 19. července.

„Také nová strategie komunitně vedeného místního rozvoje MAS zahrnuje všechny potřeby regionu. Investice na cyklostezky, podporu škol, neziskovek, ekologických aktivit či sociálních služeb a řadu dalších,“ vyjmenovala předsdkyně MAS Julie Zendulková s tím, že při tvorbě pomohlo autorům dotazníkové šetření, do kterého se mohl zapojit kdokoliv z území. Významným přínosem pro zjištění potřeb, plánů a problémů jednotlivých obcí byly ale také vycházky se starosty, které představitelky MAS podnikaly od podzimu 2020.

Strategie komunitně vedeného místního rozvoje MAS
Moravská cesta na období 2021–2027

Necoflé smě, podmě ještě dál...

Červen 2021

Verze 1

Dne 23. 6. 2021 schválila valná hromada MAS Moravská cesta

Co včel?

Ne, opravdu není řeč o včelách, i když v kanceláři v Nákle to občas jako ve včelím úle vypadá. Nyní dojde ke zpracování akčních plánů pro jednotlivé operační programy, jež se stanou přílohou schválené strategie. V těchto akčních plánech už budou nastaveny oblasti podpory/aktivity, které MAS v novém programovém období na svém území v daných OP podpoří.

A které OP to budou?

MAS se chystá spravovat projekty v OP Životní prostředí, Integrovaném regionálním operačním programu, ve strategickém rámci Společné zemědělské politiky (který nyní znáte pod názvem Program rozvoje venkova), také v OP Technologie a aplikace pro konkurenceschopnost a OP Zaměstnanost.

Kdy budeme vědět víc?

Už počátkem roku 2022 bychom mohli znát další podrobnosti ohledně nastavení vyjmenovaných programů pro MAS, především tedy konkrétní podporované aktivity a výše dotací. Z posledních informací vyplývá, že se aktivity zaměří například na podporu bezpečnosti a dopravy, podporu školství, podporu kulturních památek a zařízení (včetně spolkových) a cestovního ruchu, podporu komunitní energetiky a v neposlední řadě by měla podpora směřovat i do oblasti zaměstnanosti a sociálních služeb včetně rozvoje komunitní oblasti. Veškeré informace o nové SCLLD naleznete na webových stránkách MAS www.moravska-cesta.cz.

Kontakt pro další informace:

Aneta Müllerová

Asistentka MAS

Tel: 608 082 619

E-mail:

aneta.mullerova@moravska-cesta.cz

PROGRAM ROZVOJE VENKOVA

Výzva	Rok	Počet projektů	Celková výše dotace
1. Výzva	2016	6	2 664 023 Kč
2. Výzva	2018	14	6 132 620 Kč
3. Výzva	2019	13	2 810 015 Kč
5. Výzva	2020	23	5 960 991,70 Kč
6. Výzva	2019	34	9 815 681 Kč

EVROPSKÁ UNIE
Evropský fond pro regionální rozvoj
Integrovaný regionální operační program

MINISTERSTVO
PRO MÍSTNÍ
ROZVOJ ČR

Zábavné vzdělávání v regionu s místními akčními plány pokračuje

Místní akční plány (MAP) vzdělávání pro ORP Litovel znají už všechny školy a školky na území MAS Moravská cesta. Projekty, které pro ně MAS realizuje, totiž podporují a pomáhají právě školám ve společných a sdílených aktivitách, jakými jsou exkurze, školení a další vzdělávací akce. Jak a jakým projektům se tady daří? Pojďme si to zrekapitulovat.

MAP II: Dvojka končí k poslednímu dni roku 2021

Projekt Místní akční plánování ORP Litovel II (MAP II) běží od 1. ledna 2018 a končí k poslednímu dni roku 2021. I když pandemie zbrzdila či omezila řadu plánovaných aktivit, které se měly v tomto roce uskutečnit, projektu se vcelku dařilo. Děti už dnes pracují se zábavnou prvoukou, k propagaci knížky vydala MAS i tematické omalovánky, školám rovněž zakoupila učebnice hanáčtiny. Pokračuje se v oblíbených aktivitách ve spolupráci s olomouckým Sdružením D a nadále je tu k dispozici i rodilý mluvčí angličtinář Navot Laufer.

Sdružení D uspořádalo před 90 akcí

Vzdělávacích akcí ve školách a školkách pro podporu čtenářské a matematické gramotnosti se uskutečnilo celkem 91. Oblíbené a podnětné prožitkové programy pro děti mateřských a žáků základních škol pořádá MAS ve spolupráci s olomouckým Sdružením D.

Sdružení D se zaměřuje na interaktivní prožitkové programy, které bývají zaměřeny jak na oblast prevence rizikového chování, tak na oblast sociálního a osobnostního rozvoje nebo rozvoje čtenářské gramotnosti. Se Sdružením D spolupracuje MAS už od roku 2016 a jeho aktivity vítají pedagogové, děti i žáci. Školky mají největší zájem o programy zaměřené na rozvoj čtenářské pregramotnosti, základní školy si oblíbily roční preventivní programy, které probíhají na školách s určitou třídou a kolektivem po celý školní rok. Tyto programy se týkají třeba kyberšikany i poruch příjmu potravy. Nechybí ani prožitkové programy orientované u tříd prvního stupně na zvládání neúspěchu a u tříd druhého stupně na rozvíjející kompetence k demokratické kultuře a občanství.

Angličtina s Navotem děti baví

Asi nikdo nepochybuje o tom, že rodilí mluvčí jsou pro výuku cizích jazyků ve školách velkým přínosem. Aby se děti naučily anglicky, potřebují anglicky hlavně mluvit. I proto z projektu MAP II vyšla aktivita zaměřená na výuku angličtiny s rodilým mluvčím Navotem Lauferem, jenž pochází z anglicky mluvící rodiny z Izraele. Jazyk pak vystudoval i na univerzitě na Haifě a později na Masarykově univerzitě v Brně. V regionu není žádným nováčkem, neboť od roku 2001 žije ve Střemeníčce a pracoval v Olomouci jako učitel.

Ukázkové hodiny s Navotem připravila MAS pro učitele v únoru 2020 a v září 2021. Na základě toho se pedagogové mohli rozhodnout, zda si lekce zamluví i pro své žáky. Výuku jim z 80 procent zaplatí MAS.

Navot Laufer se zaměřuje buď na tandemovou výuku, při které se na vyučovací hodině podílejí dva učitelé, nebo na metodu CILL, jež

je založená na výuce školního předmětu prostřednictvím cizího jazyka, takže si žák osvojuje znalosti a dovednosti v obou předmětech současně. Učitel nabízí výuku jak pro základní, tak i pro mateřské školy. A jak dlouho se ve školách zdrží? Celkem dva týdny, přičemž k dispozici bývá po dobu šesti týdnů, z toho každý týden tři dny.

Putovní knihovna učí lásce ke čtení

Čtenářská gramotnost je nezbytným předpokladem k tomu, aby dítě správně porozumělo psanému textu, umělo ho používat a přemýšlet o něm. Když dětem láska ke čtení chybí, může to být problém. Právě proto vznikla díky MAP II už v roce 2019 pracovní skupina, která se podílela na vzniku tzv. putovní knihovny. Kničky různorodých žánrů pedagogové z pracovní skupiny pečlivě vybírali. Putovních krabic, které mají dětem pomoci se správným čtením, je celkem pět a k zapůjčení jsou po předchozí rezervaci vždy na šest týdnů. Dvě jsou určeny pro první stupeň základní školy a tři pro druhý. Krabice obsahují knížky nejrozličnějších žánrů, vhodné vždy pro určitý věk, také logické hry či metodiky, jak pomůcky používat.

Matematické putovní krabice pomáhají s logickým myšlením

Na matematickou gramotnost se zaměřuje pracovní skupina složená z pedagogů, která roku 2019 pustila do oběhu matematické/logické krabice. Ty jsou celkem tři. Zahrnují matematické a logické hry, pomůcky pro výuku obsahu a objemu těles a pro výuku zlomků, podporují logické myšlení a prostorovou představivost. Také součástí těchto krabic jsou metodiky pro správné využívání.

Zábavná prvouka seznamuje se zajímavostmi o obcích

Příběhy křížů, kapliček, starých cest či památných stromů, střípky z kronik a vůbec zajímavosti o obci, to všechno pomáhá upevnit vztah k vesnici či městu, ve kterém člověk žije. Vztah k místu je třeba pěstovat už od dětství. Pomoci s tím mohou školy, které v rámci předmětu prvouka nebo vlastivěda seznamují žáky i s informacemi o obci. Jenže ty zpravidla v běžných učebnicích chybí. Právě tato myšlenka nadchla i realizátory projektu MAP II, díky kterým v roce 2020 došlo na vydání Zábavné prvouky pro malé a velké. Školy ji dostaly k dispozici ještě téhož roku v září. Krásně ilustrovaná a čtivá publikace jim nyní slouží k lepšímu povědomí o důležitých událostech ve 22 obcích části Olomouckého kraje.

Učebnice Hanáčtiny vrací dětem nářečí

Z podobného důvodu jako prvouka vznikla i Očebnica hanáčtění pro němenší. Cílem autorského týmu v čele se starostou Nákla Markem Ošťádalem bylo vydat publikaci, která pomůže vrátit dětem ha-

nácké nářečí, jež se z regionu pomalu vytrácí. Učebnice obsahuje říkanky a slovíčka, díky nimž se přiučí i leckterý dospělák. Vydal ji Mikroregion Litovel'sko v nákladu 2700 kusů. Část výtisků odkoupila pro školy v regionu v rámci MAP II i MAS Moravská cesta. Ve školách se s ní pracuje zhruba od března roku 2020.

MAS vydala omalovánky s ilustracemi ze zábavné prvouky

Také se vám líbí autorské ilustrace Dagmar Klimešové v Zábavné prvouce pro malé a velké? Aby se obrázky této výtvarnice malované přímo na míru regionu ještě lépe využily, připravila MAS dárek i pro nejmenší děti a vydala Omalovánky z MAS Moravská cesta. Obsahují několik obrázků, podle kterých si mohou nyní i ty nejmenší děti představit, jak se tady kdysi žilo. Sešítek vznikl stejně jako prvouka z projektu MAP II. Kromě krásných obrázků najdou děti v omalovánkách také kratičké texty, jež velmi stručně přibližují život mlynářů, sekerníků či palačů, kteří pálili vápno na Bouzovsku.

MAP III: Na dvojku navazuje trojka

Na projekt MAP II bezprostředně navazuje MAP III. S aktivitami se začíná hned v lednu 2022. Koncepti nastínila schůzka pracovních skupin, která se konala koncem října. Školy mají zájem především o sdílení zkušeností, exkurze, odborné krabice do škol apod. A MAS jim v tom ráda vyjde vstříc. Projekt potrvá do konce listopadu roku 2023.

Na území MAS Moravská cesta je celkem 22 obcí, které se rozkládají od Bouzova po Horku nad Moravou. V nich se nachází 29 mateřských a základních škol, jež navštěvuje zhruba 3800 dětí. Projekty v Místním akčním plánu (MAP) vzdělávání pro ORP Litovel realizuje od září 2018 MAS Moravská cesta a financuje Evropská unie přes operační program OP VVV MŠMT ČR.

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

Projektové dny pro děti mají úspěch. V létě se jich uskutečnilo celkem 13!

První pomoc, hra na dobové nástroje, tanec, péče o zvířata či hanácký kroj, to všechno a ještě mnohem více bylo na programu projektových dnů, které pro děti uspořádaly neziskové organizace či mateřská centra ve spolupráci s MAS Moravská cesta. K radosti organizátorů se akce v regionu setkávají se skvělým ohlasem. Jen během letních měsíců roku 2021 se jich uskutečnilo celkem 13. MAS se přitom na pořádání projektových dnů ve spolupráci s neziskovkami zaměřuje už od roku 2020.

Do projektových dnů se zapojila celá řada spolků. Chovatelé ze Štěpánova ukázali dětem, jak se mají správně postarat o králíka, prozradili také, co všechno je důležité při chovu sportovního druhu těchto zvířat. Přednášku o volně žijících a domácích zvířatech a rostlinách v našem kraji i s výrobou zvířátek z přírodnin uspořádalo ZD Unčovice. Na zmiňovanou první pomoc se zaměřil spolek Haňovští z Haňovic, ale také TJ Sokol Vilémov, který pozval děti rovněž na dílny s hudební tematikou. „Děti se dozvěděly o historii orffových nástrojů. Měly možnost důkladně si prohlédnout a osahat tyto nástroje, mezi něž se řadí bubínek, tamburína, ozvučná dřívka, triangel, činely, chřestidlo, rol-ničky či xylofon,“ upřesnila projektová manažerka z MAS Moravská cesta Veronika Ondřejová, která má organizování projektových dnů na starosti. Hudebním nástrojům se věnovalo také rodinné a komunitní centrum Housátko z Nákla.

Ve stejné obci působí i národopisný soubor Pantla. I ten využil nabídky projektových dnů a seznámil malé zvědavce s velikonočními zvyky, v dílnách si pak děti mohly vyrobit vlastní propiety, dokonce i upéct perníčky. Muzikoterapie působí blahodárně i na děti, potvrzuje to i spolek Rozsvišt z Horky nad Moravou, který hudební terapii zařadil do svého programu. Celkem čtyři projektové dny uspořádal Orel z Nákla. Pod vedením Marie Turkové se děti dozvídaly o drhání a trávování, hanáckých krojích či chovu poníků, vyzkoušely si i první taneční kroky a naučily se jednoduchou choreografii.

Nabídka pro neziskovky trvá

MAS Moravská cesta nabízí neziskovým organizacím nebo mateřským centrům spolupráci na přípravě projektových dnů i nadále. Při splnění určitých podmínek jim proplatí náklady na realizaci.

Projektový den může uspořádat i sdružení rodičů a přátel školy

MAS se nyní pokouší povzbudit k pořádání projektových dnů pro děti také sdružení rodičů a přátel škol, která jsou neziskovými organizacemi. Jak by se vám líbila třeba historická řemesla či knihtisk a dílny na fortové pevnosti v Křelově?

Máte-li zájem, přihlaste se!

Finanční podporu MAS nabízí z projektu Podpora zvyšování kvality neformálního vzdělávání v Olomouckém kraji, na který získala peníze z Operačního programu Výzkum, vývoj a vzdělávání, jenž má v gesci MŠMT. Informace a podmínky, jež se týkají doby trvání a pravidel projektového vyučování, poskytne zájemcům Veronika Ondřejová, kterou můžete kontaktovat na e-mailu veronika.ondrejova@moravska-cesta.cz.

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

MAS pomáhá školám s projekty zjednodušeného vykazování tzv. šablonami

Bezplatnou metodickou pomoc a pomoc se zpracováním žádostí o dotaci a zprávami o realizaci poskytla MAS základním a mateřským školám i v roce 2021. V současné době se v některých školách dokončují tzv. Šablony II, jinde už se realizují projekty Šablony III, které v rámci Operačního programu Výzkum, vývoj a vzdělávání (OP VVV) podpořilo MŠMT.

MAS nyní školám pomáhá s administrativou při ukončování projektu Šablony II, školám, které si požádaly o Šablony III, pomohla kancelář se sepsáním žádostí a zabývá se jejich vykazováním. Zatím byly všechny úspěšné, jsou schválené a v realizaci.

Šablony III obsahově navazují na předchozí Šablony II. Tentokrát jsou ale určeny pouze pro mateřské a základní školy. Aktivita jsou zaměřené na osobnostně profesní rozvoj pedagogů a zvyšování kvality vzdělávání v mateřských a základních školách prostřednictvím sdílení

zkušeností pedagogů, spolupráce s odborníky z praxe, zahraničních stáží pedagogů a na pomoc školám při společném vzdělávání dětí a žáků, a to možností personálního posílení o školního asistenta, školního psychologa, speciálního pedagoga, sociálního pedagoga a chůvu.

Kontakt pro další informace:

Veronika Ondřejová – Projektová manažerka, tel: 777 161 715

E-mail: veronika.ondrejova@moravska-cesta.cz

Značku Haná má od letoška 12 nových výrobků a jedna služba

Dvakrát se v roce 2021 sešla certifikační komise, aby posoudila kvalitu a originalitu výrobků usilujících o certifikát značky HANÁ regionální produkt®. Zatímco v květnu se posuzovalo online, v listopadu se komise a výrobci konečně potkali naživo.

Značku Haná mají konečně i originální tvarůžky z českého tvarohu!

Na seznamu značky jsou poprvé originální tvarůžky. Nikoliv pouze výrobky z nich, jako tomu bylo dosud. A přibýlo také další pivo, med, křížaly či mošt z jablek, koření, brambory, vonné kužely a šperky. Kvalitu i regionalitu devíti nových výrobků posoudila certifikační komise ve čtvrtek 6. května.

Cítíte tu vůni? To jsou tvargle z Velké Bystřice

Na vývoji řemeslných a skutečně regionálních tvarglí z českého tvarohu pracuje firma Tvarg ve Velké Bystřici, kde provozuje také minipivovar. „Nová sýrařská výroba vznikla v původních kamenných sklepích pod valenými klenbami. Jejich jedinečné klimatické podmínky mají na zrání tvarglí pozitivní vliv,“ říká ředitel společnosti Davida Kapsia, jenž se snaží navázat na tradici výroby tvarůžků či tvarglí, která v olomouckém regionu sahá až do středověku.

Medová tradice z Náměště na Hané

Navázat na rodinnou včelařskou tradici? To bylo zase přání rodiny Jiřího Zbořila, který v Náměšti na Hané provozuje Včelí farmu Biskupství. V nabídce má dnes tři druhy výtečného medu.

V Týně nad Bečvou jablka už i suší

Zemědělské družstvo „PODHRADÍ“ v Týně nad Bečvou jablka už nejen pěstuje ve svých sadech, ale i suší. Zdravá pochoutka z těch nejlepších jablíček pěstovaných pod hradem Helfštýn by neměla chybět ani u vás doma.

Na mošt si zajedte do Jezernice

A dávejte-li před křížalami přednost něčemu šťavnatějšímu, pak určitě ochutnejte jablečný mošt z Agrochovu Jezernice. Do Jezernice je to z Týna pouhých 10 kilometrů. Stoprocentní ovocnou šťávu tady jen pasterizují a nikdy neředí vodou.

Buchták je pivo z Olomouce a jmenuje se podle majitele!

Olomoucká společnost Lepší pivovar se dala na vaření piva, které jeho milovníci znají pod názvem Buchták. V nabídce mají šest speciálů, na výběr je světlá jedenáctka, polotmavá i černá dvanáctka. Nechybí ani ochucené pivo, jakým je Padlej Buchták z Višně, Buchták na Pomeranči nebo čtrnáctiprocentní svrchně kvašený Maximus Buchtákus.

Polévková špécie se míchá v Kralicích na Hané

Koření od tetiny zabodovalo s Polévkovou špicií, kterou stejně jako jiné druhy míchá tato rodinná firma v Kralicích na Hané. A co to vlastně je ta špécie? „Tato báječná směs do polévek je z kořenové zeleniny a natí. Vlastně taková zdravá vegeta. Neobsahuje ani gram soli a je proto vhodná i pro velmi malé děti,“ říká Eva Švédová.

Brambory ze Slavětína jsou Slavětínské brambory

Martin Sedlár je zemědělec ze Slavětína. Se svou rodinou se věnuje pěstování brambor, které i prodává. V nabídce má žluté a červené. „Je to rodinná tradice,“ říká.

Šárka z Medlova už vyrábí i šperky a vonné kužely

Šárka Lupečková z Medlova není mezi výrobci se značkou Haná žádným nováčkem. Už před dvěma lety se mezi ně zařadila s dýmníkem, který slouží k voňavému vykuřování domovů. Nyní přibýly v nabídce i její stříbrné a měděné šperky a také vonné kužely.

V listopadu značku dostali čtyři výrobci a fortová restaurace

V pondělí 8. listopadu zasedala certifikační komise na fortu v Křelově. Rozhodla o udělení značky tvůrkyni džínových kabelek, výrobcům těstovin, sýrů a autorce obrazů. Kromě těchto čtyř získala certifikát za službu i fortová restaurace Citadela, která setkání výrobců hostila.

Kabelky šije z obnošených džínů

V secondhandech nakoupí obnošené džíny, které pak přešije na kabelky. „Jen si tak hraju a stále mě to baví,” říká o své řemeslné tvorbě Jaroslava Marková z dílny JARAMA. „Posouvám na vyšší level džíny určené k likvidaci a dávám jim pár let života navíc,” dodává ke vzniku kvalitních a vymazlených kabelek s puncem autorského rukopisu, kterých už za svůj život našla kolem 1000. Přesto prý mezi nimi najdete jen velmi málo stejných nebo podobných kousků.

Moravský výběrový sýr se hodí na smažení i studenou kuchyni

Poctivou a ekologickou výrobou sýrů z čerstvého mléka od kraviček z nedaleké dojírny se zabývá sýrárna ROLS, kterou uvedla do provozu společnost ROLS Lešany počátkem letošního roku na mléčné farmě v Kostelci na Hané. Nový produkt skvělý na smažení i studenou kuchyni se jmenuje Moravský výběrový sýr. Prý, kdo nezkusil, neuvěří. „Náš sýr obsahuje i prospěšný selen, který je výborným antioxidantem a posiluje imunitní systém. Přesvědčte se sami,” vzkazují výrobci.

Nudle z vyvalovaného těsta se nerozvaří

Mouku i vejce odebírají pro výrobu Troubeckých těstovin z regionu. Právě tyto dvě suroviny prý úplně stačí, proto v Troubeckých těstovinách žádné další přísady nenajdete. Nudle

s obsahem deseti a více vajec se nerozvaří, ani když se polévka znovu ohřívá. Zákazníci to oceňují a na základě této zkušenosti je znovu a znovu vyhledávají. Tradiční recepturu dodržuje výrobce, kterým je dnes agentura Klein s.r.o., již od roku 1995.

Malička se při své tvorbě ladí na budoucího majitele obrazu

Pavla Šromová je pozoruhodná a sympatická malička z obce Mladeč. Obrazy s motivy nejen z Hané jsou její srdcovou záležitostí, u jejich tvorby relaxuje. Maluje už řadu let akvarelem a olejem na plátno, a to zejména krajinu a květiny. Přestože je původní profesí personalistka a zaměstnaná za svůj život už vystřídala celou řadu, rozvíjí odhodlaně svůj talent, neboť při malování je skutečně šťastná. Ráda také maluje přímo na míru lidem, pro které jsou obrazy určeny.

Restaurace Citadela láká na výbornou kuchyni

Do rodiny certifikovaných služeb přibyla restaurace Citadela, která se nachází přímo v historických prostorách pevnosti Fort XVII, v části zvané reduit, která dříve sloužila jako místo posledních obrany. Stylový hostinec s kapacitou až 130 míst nabízí v současné době vynikající kuchyni, jež se v budoucnu hodlá ještě více zaměřit i na regionální suroviny. „Restaurace je ideálním místem pro uspořádání firemních akcí, vánočních večírků, obchodních konferencí, svaťeb, narozeninových či rodinných oslav,” vzkazují noví provozovatelé.

Komise se sešla pětadvacetkrát!

Certifikační komise zasedala v listopadu už po pětadvacáté. Celkem má tedy v současné době certifikát 89 producentů a sedm služeb. Vyrábí se a nabízí služby na území 333 obcí.

Další kolo bude na jaře 2022. Zájemci, hlase se!

Nejbližší kolo další certifikace regionální značky se uskuteční na jaře 2022. Značku Haná uděluje MAS Moravská cesta, na kterou se mohou výrobci, řemeslníci, producenti a poskytovatelé služeb se svými žádostmi obracet.

Kontakt pro bližší informace:

Julie Zendulková
Koordinátorka Haná regionální produkt®
Tel.: 724 111 510
E-mail: julie.zendulkova@moravska-cesta.cz
www.regionální-znacky.cz/hana

